

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v právnej veci žalobcov: **I. B., a. s.**, N., X. H., IČO: X., **II. D., spol. s r. o.**, B., X. K., IČO: X., **III. G. a. s. v likvidácii**, S.S. X. S., IČO: X., **IV. G. a. s. v likvidácii**, S.S. X. S., IČO: X., **V. T. spoločnosť s ručením obmedzeným V. T.**, D., X. N. V., IČO: X., proti žalovanému: **C. D. C. P. S., a. s.**, U., X. B., IČO: X., zastúpenému: JUDr. M. R., advokátom, R., X. B., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: **T., a. s.**, Š., X. B., IČO: X., zastúpeného: JUDr. Ľ. N., advokátom, M.N., X. B., a JUDr. O. K., advokátom, Z., X. B., **o splnenie povinnosti zaevidovať cenné papiere**, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 17Cb/122/2003, **o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora** proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6Obo/77/2008-346 z 29. mája 2008, právoplatného 25. júna 2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolací súd uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 17Cb/122/2003-291 zo 4. februára 2008 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6Obo/77/2008-346 z 29. mája 2008, právoplatného 25. júna 2008, **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave, ako súd prvostupňový, uznesením č. k. 17Cb/122/2003-291 zo 4. februára 2008, nepripustil, aby do konania ako vedľajší účastník na strane žalovaného vstúpila S.S. – M... H. S.S., M., X. B., IČO: X..

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že S.S. - M... H. S.S. v priebehu súdneho konania navrhla svoje pristúpenie do konania, ako vedľajší účastník na strane žalovaného. Návrh na pristúpenie odôvodnila tým, že bola a je vlastníkom akcií T., a. s., ktorých vlastníctvo si prisvojujú žalobcovia; že je sporná otázka, či žalobcovia sú, resp. boli, v rozhodnom čase riadnymi akcionármi spoločnosti T., a. s., keď mal žalovaný splniť svoje evidenčné povinnosti, a preto, ak má súd rozhodovať o priznaní akýchkoľvek akcionárskych práv žalobcom, musí v prvom rade posúdiť otázku, či sa žalobcovia akcionármi skutočne stali a či sú nimi aj naďalej.

Žalovaný vo vyjadrení k návrhu na vstup vedľajšieho účastníka na strane žalovaného uviedol, že v tejto právnej veci je potrebné skúmať nielen právne vzťahy založené zrušujúcim rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sž/143/01, ale aj to, či sa žalobcovia vôbec stali akcionármi spoločnosti T., a. s., a to najmä s ohľadom na právnu skutočnosť, že v zmysle rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1MObdo/5/2005 z 28. 06. 2006, ktorý do konania predložila S.S. - M... H. S.S., žalobcovia nenadobudli akcie spoločnosti T., a. s., v dôsledku čoho nie sú aktívne legitimovaní domáhať sa ochrany akcionárskych práv.

Riešenie tejto prejudiciálnej otázky, ako aj samotný výsledok tohto konania, sa priamo dotýka práv S.S. - M. H. S.S., t. j. subjektu, ktorý v súčasnosti akcionárske práva k dotknutým akciám vykonáva, a pre ktorý výsledok konania bude znamenať spochybnenie alebo potvrdenie jeho postavenia, ako akcionára spoločnosti T., a. s., a preto jeho právny záujem na výsledku tohto konania je absolútne nespochybniteľný.

Prvostupňový súd preskúmal návrh na pristúpenie vedľajšieho účastníka na strane žalovaného v zmysle ustanovenia § 93 OSP a ozrejmil, že predpokladom účasti vedľajšieho účastníka je predovšetkým vôľa vystupovať v konaní ako vedľajší účastník a existencia právneho záujmu na výsledku konania, t. j. že jeho právne postavenie bude výsledkom sporu ovplyvnené. Pokladal za potrebné riešiť otázku, či S.S. - M... H. S.S. má právny záujem na výsledku sporu, podľa hmotného práva.

Na základe vykonaného dokazovania ustálil, že predmetom tohto konania je oprava chybného zápisu v evidencii žalovaného, vykonaná žalovaným 09. 12. 1998, v rozpore so zákonom na základe nulitného aktu Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 043/1998/SAN z 09. 12. 1998, ktorý bol zrušený súdnym rozhodnutím a vo veci tohto zrušeného rozhodnutia nové rozhodnutie vydané nebolo. Opravu chybného zápisu žalovanému ukladá zákon. Ďalej zhodnotil vyjadrenie žalobcov k návrhu na vstup vedľajšieho účastníka, ktorí poukázali na skutočnosť, že otázka platnosti a zákonnosti exekúcie, v ktorej žalobcovia nadobudli spolu 647 akcií obchodnej spoločnosti T., a. s., B., bola vyriešená, a to nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 159/2007-37 z 11. 12. 2007, z ktorého vyplýva, že sťažovateľ predmetné akcie nadobudol, a že ich nadobudol v exekúcii.

Súd prvého stupňa skonštatoval, že v zmysle uvedeného nálezu Ústavného súdu SR nemôže byť v predmetnom konaní (17Cb/122/2003) otázka vlastníctva k akciám spoločnosti T., a. s., riešená ako predbežná otázka, ktorej zodpovedanie by malo zásadný význam pre rozhodnutie o petite žaloby ako takom, ako aj pre právne postavenie vedľajšieho účastníka. Zdôraznil, že predpokladom účasti vedľajšieho účastníka je existencia právneho záujmu na výsledku konania, tzn. že jeho právne postavenie bude výsledkom sporu ovplyvnené. V tejto súvislosti uviedol, že v predmetnom konaní žiadajú žalobcovia nahradiť prejav vôle žalovaného tak, že žalovaný opravuje chybné zápisy v evidencii zaknihovaných akcií T., a. s., a keďže toho času majú akcie podobu listinných cenných papierov, výsledok tohto konania sa navrhovateľa na vstup do konania, ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného, nijako nedotkne.

Z týchto dôvodov návrhu na pristúpenie vedľajšieho účastníka do konania v zmysle § 93 OSP nevyhovelo.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, uznesením č. k. 6Obo/77/2008-346 z 29. mája 2008, ktorý nadobudol právoplatnosť 25. júna 2008, na odvolanie žalovaného a S.S. – M. H. S.S., uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil podľa § 219 OSP.

Stotožňujúc sa s právnym názorom prvostupňového súdu konštatoval, že nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 159/07-37 z 11.12.2007 potvrdil zákonnosť nadobudnutia akcií T., a. s., žalobcom v VII. rade – T., spol. s r. o. (terajší žalobca v V. rade), ale týmto nálezom bola potvrdená aj zákonnosť nadobudnutia akcií a. s., T., B., žalobcami v I. až VI.

rade (terajší žalobcovia v I. až IV. rade). Keďže otázka platnosti a zákonnosti exekúcie, v ktorej žalobcovia v I. až VI. rade (terajší žalobcovia v I. až IV. rade) nadobudli 647 akcií obchodnej spoločnosti T., a. s., B., bola vyššie uvedeným nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky vyriešená, nie je, podľa odvolacieho súdu, dôvod na jej opätovné riešenie. Ďalej uviedol, že ak odvolateľ S.S. - M... H. S.S. je názoru, že otázku vlastníctva k akciám spoločnosti T., a. s., nemôže súd prvého stupňa riešiť ako prejudiciálnu otázku a o vlastníctve môže rozhodnúť len Krajský súd v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 2Cb/1272/2002, potom sám popiera svoj právny záujem na výsledku konania. Za irelevantnú označil odvolací súd aj námietku odvolateľa - S.S. - M. H. S.S., týkajúcu sa obsahu rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky č. ÚS 553/03 o posudzovaní otázky právneho záujmu, dôvodiac nezáväznosťou rozhodnutí Ústavného súdu Českej republiky na území Slovenskej republiky.

Na základe podnetu S.S. - M. H. S.S., zastúpenej JUDr. M. K., advokátom so sídlom v B., G. (orgán štátu, ktorého vstup do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného prvostupňový súd nepripustil uznesením č. l. 291 a odvolací súd toto rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil uznesením č. l. 346) podal generálny prokurátor Slovenskej republiky v zákonom stanovenej lehote podľa § 243e ods. 1 OSP mimoriadne dovolanie proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako súdu odvolacieho, č. k. 6Obo/77/2008-346 z 29. 05. 2008, právoplatnému dňa 25. 06. 2008, ktorým potvrdil odvolaním napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave, ako súdu prvostupňového, č. k. 17Cb/122/2003-291 zo 04. 02. 2008. Toto právoplatné potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu napáda v celom rozsahu z dôvodu uvedeného v § 243f ods. 1 písm. c) OSP tvrdiac, že spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Nesprávne právne posúdenie veci vzhladol generálny prokurátor v tom, že súdy (prvostupňový i odvolací, keďže odvolací potvrdil prvostupňové rozhodnutie) nesprávne právne posúdili otázku splnenia zákonných podmienok ustanovených v § 93 OSP na vstup S.S. – M. H. S.S. do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného.

Generálny prokurátor sa mimoriadnym dovolaním domáha zmeny napadnutého uznesenia odvolacieho súdu (č. l. 346) tak, že vstup S.S. – M. H. S.S., ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného, pripustí.

Na zdôvodnenie mimoriadneho dovolania uviedol, že oboma rozhodnutiami bol porušený zákon, nakoľko konajúce súdy sa v prejednávacej veci dôsledne neriadili zákonnými ustanoveniami § 1, § 2, § 3, § 93 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 135 ods. 1 veta druhá, § 159 ods. 2 OSP, a podanie mimoriadneho dovolania vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníkov konania, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Konajúcim súdom vytkol, že súhlasne s vyjadrením žalobcov v I. až VII. rade (terajší žalobcovia v I. až V. rade) odôvodnili nedostatok podmienok na vstup vedľajšieho účastníka do konania právnym názorom vysloveným v náleze Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 159/07-37 z 11. decembra 2007, podľa ktorého sťažovateľ - spoločnosť T., s. r. o., nadobudol akcie spoločnosti T., a. s., v exekučnom konaní a zákonnosť priebehu exekúcie už nemôže posudzovať súd ako prejudiciálnu otázku v inom konaní. Tento názor považovali oba konajúce súdy za záväzný. Upozornil však na to, že uvedený nález je pre všeobecné súdy záväzný len pri hodnotení konkrétnej individuálne určenej skutkovej okolnosti (porušenie základného práva) vo vzťahu k sťažovateľovi (T. s. r. o.). Nie je záväzný pre konanie medzi žalobcom a žalovaným. Odvolací súd takto priznal právnym názorom Ústavného súdu SR všeobecnú právnu záväznosť, t. j. stotožnil ich so všeobecne záväzným právnym predpisom. Na margo toho ozrejmil, že právny názor vyjadrený v predmetnom náleze má pre dané konanie rovnakú právnu váhu, ako má v systéme písaného práva judikatúra súdov, t. j. súd môže prihliadnuť na jeho autoritu a presvedčivosť, avšak nie je ním viazaný, a v prípade, ak je tento právny názor v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom, nesmie ho aplikovať. Zastal preto názor, že ak teda odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia poukázal na predmetný nález, mohol tak urobiť iba podporne, z dôvodu stotožnenia sa s jeho správnosťou, nie však považujúc ho za záväzný prostredníctvom ustanovenia § 135 ods. 1 OSP. Zostáva preto posúdiť, či právny názor vyjadrený v citovanom náleze Ústavného súdu SR bolo možné vziať do úvahy aspoň podporne pri právnom hodnotení skutkového stavu odvolacím súdom, ako aj to, či tento právny názor nie je v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, ktorými je všeobecný súd viazaný.

Podľa generálneho prokurátora nie je možné právny názor Ústavného súdu SR považovať v danom prípade ani za judikatúru, ktorá je hodná referencie pre svoju správnosť a presvedčivosť, nakoľko je v zjavnom rozpore s objektívnym právom. Ústavný súd SR v citovanom náleze uvádza, že otázku zákonnosti nadobudnutia akcií v exekúcii môže posudzovať iba exekučný súd v rámci exekučného konania (prípadne súd vyššej inštancie

v rámci konania o opravnom prostriedku), a že túto otázku súd v inom sporovom konaní posudzovať nemôže. Uvedené je podľa neho dôsledkom zásady zákazu návratu do predošlého stavu v exekučnom konaní. Tento právny názor označil generálny prokurátor za nesprávny. Právnym následkom exekučného konania môže byť vznik, zmena alebo zánik hmotnoprávneho vzťahu (konštitutívny účinok). Ide o zmenu subjektu práva, ktorá nastáva tak, že exekvované právo povinného zaniká a súčasne sa prikazuje oprávnenému (napríklad prikázanie pohľadávky) alebo sa predáva tretej osobe (napríklad dražba veci). Právnou skutočnosťou spôsobujúcou vznik, zmenu alebo zánik práva je úkon súdneho exekútora (napríklad dražba, predaj cenných papierov), ktorý väčšinou nie je podmienený žiadnym rozhodnutím exekučného súdu (výnimkou je uznesenie o schválení príklepu). Posúdenie otázky, či zmena subjektu práva po vykonanej exekúcii nastala, nemôže byť v určitých prípadoch vôbec riešená exekučným súdom, ale (práve naopak) táto otázka je vždy v právomoci všeobecného súdu v sporovom konaní, ktorý ju posudzuje ako každú inú právnu skutočnosť. Rozhodnutie má deklaratórne účinky. Uvedená právomoc všeobecných súdov v sporovom konaní nie je v rozpore so zásadou zákazu návratu do pôvodného stavu, ktorou sa exekučné konania riadi. Zákaz návratu do predošlého stavu (*restitutio in integrum*) je zákazom reštitučnej žaloby po vykonaní exekúcie. Cieľom reštitučnej žaloby je dosiahnutie zmeny práva do pôvodného stavu, t. j. dosiahnutie rozsudku s konštitutívnym účinkom. Žaloby reivindikačné alebo určovacie však nie sú po skončení exekúcie vylúčené. V konkrétnej exekúcii došlo k predaju akcií štátu, napriek tomu, že tento majetok bol z exekúcie vylúčený. Takýto predaj akcií nemohol spôsobiť žiadne právne účinky. Všeobecný súd je preto oprávnený posúdiť, že k zmene subjektu práva v exekúcii nedošlo, a to aj v rámci riešenia predbežnej otázky. Daný prípad teda neodporuje zákaz navrátenia do pôvodného stavu, nakoľko nie je splnený základný predpoklad, že zmena stavu (práva) exekúciou nastala.

Na margo nálezu Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 159/07-37 z 11. decembra 2007 o prerokovaní sťažnosti spoločnosti T. s. r. o. ešte generálny prokurátor poznamenal, že týmto nálezom došlo k zrušeniu rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1MObdo/5/2005 z 28. júna 2006 a vec bola Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie. V ďalšom konaní vydal Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok z 28. mája 2008, ktorým rozhodol zhodne so svojim skorším zrušeným rozsudkom z 28. júna 2006 a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky odmietol aplikovať, súdiac, že tento nález „je v zjavnom rozpore s ústavou“ (strana 6. citovaného rozsudku). Poukázal tiež

na to, že identický názor k problematike záväznosti citovaného nálezu Ústavného súdu SR zaujal Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutí sp. zn. 6MObdo/3/2009 z 20. mája 2009.

V mimoriadnom dovolaní generálny prokurátor ďalej uviedol, že predmetom konania vo veci je uloženie povinnosti žalovanému, aby zaevidoval cenné papiere v súlade s návrhom. Zo stavu zápisu vlastníctva sporných 647 kusov akcií spoločnosti T., a. s., v evidencii žalovaného v čase podania návrhu na začatie konania je zrejmé, že ako vlastníka akcií bola zapísaná S.S. - M... H. S.S.. Prezentoval preto nesúhlas s právnym názorom konajúcich súdov, že S.S. - M... H. S.S. by na výsledku konania neosvedčila právny záujem vzhľadom na právny názor Ústavného súdu SR. Dôvodil pritom tým, že rozhodnutím súdu o veci samej v zmysle petitu návrhu by došlo k situácii, že namiesto doterajšieho zapísaného vlastníka sporných akcií by boli zapísaní žalobcovia v I. až VII. rade (terajší žalobcovia v I. až V. rade), ktorí by takýmto zápisom nadobudli plné akcionárske práva k spoločnosti, ktorá je v zmysle § 10 ods. 2 písm. i) zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby prirodzeným monopolom.

Podľa názoru generálneho prokurátora, súd prvého stupňa pochybil, keď návrh na vstup vedľajšieho účastníka do konania zamietol s odvolaním sa na právny názor Ústavného súdu SR vyslovený v odôvodnení nálezu vydaného v konaní o ústavnej sťažnosti smerujúcej proti postupu súdu v inej veci. Mal za to, že takýto právny názor, hoc vyslovený Ústavným súdom SR, nie je pre všeobecné súdy právne záväzný, čo možno vyvodiť z 135 ods. 1 OSP.

Na margo odvolacieho súdu vyriekol, že tento správne poukázal v potvrdzujúcom uznesení na skutočnosť, že o vlastníctve sporných akcií meritórne koná Krajský súd v Košiciach pod sp. zn. 2Cb/1272/2002. Len tento súd v uvedenom konaní môže rozhodnúť o vlastníctve sporných akcií. Upozornil však, že v čase rozhodovania súdu prvého stupňa, i odvolacieho súdu, o návrhu na vstup vedľajšieho účastníka do konania, sa rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach v súdnom spise nenachádzalo.

Bez ohľadu na význam a kvalitu právneho názoru Ústavného súdu SR v citovanom náleze, generálny prokurátor zdôraznil, že nemožno opomenúť práve tú skutočnosť, že posledným zapísaným vlastníkom sporných akcií bola S.S. – M... H. S.S., a tento právny i skutkový stav vyplýval z evidencie žalovaného v čase podania návrhu na začatie konania. Túto skutočnosť vyhodnotil generálny prokurátor ako opodstatňujúcu právny záujem

zapísaného vlastníka akcií na výsledku sporu, pretože výrok meritórneho rozhodnutia o veci má pre existujúce právne postavenie doterajšieho vlastníka akcií zásadný právny význam z hľadiska jeho akcionárskych práv k spoločnosti T., a. s., vykonávaných podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka. Z tohto faktu vyvodil tak právny záujem na výsledku konania, ako aj dôvodnosť jeho vstupu ako vedľajšieho účastníka do konania na strane žalovaného.

K mimoriadnemu dovolaniu sa vyjadrili žalobcovia v I. a V. rade, žalovaný, vedľajší účastník na strane žalovaného (T., a. s., B.) a navrhovateľ vstupu do konania ako vedľajší účastník na strane žalovaného a zároveň navrhovateľ podnetu na podanie mimoriadneho dovolania (S.S. - M... H. S.S.).

Žalobca v I. rade (B., a. s., H.) podal vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu 29. 11. 2011 (č. l. 616 - 705). Navrhol odmietnuť mimoriadne dovolanie ako neprípustné z dôvodu, že neboli splnené podmienky a predpoklady odôvodňujúce podanie mimoriadneho dovolania podľa § 218 ods. 1 písm. c) v spojení s § 243b ods. 5 OSP. Text vyjadrenia žalobcu v I. rade k mimoriadnemu dovolaniu je identický s textom vyjadrenia k mimoriadnemu dovolaniu podaným žalobcom v V. rade.

Žalobca v V. rade (T. spoločnosť s ručením obmedzeným V. T.) podal vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu 12. 05. 2011 (č. l. 521 - 610). Navrhol odmietnuť mimoriadne dovolanie ako neprípustné z dôvodu, že neboli splnené podmienky a predpoklady odôvodňujúce jeho podanie podľa § 218 ods. 1 písm. c) v spojení s § 243b ods. 5 OSP. Text jeho vyjadrenia k mimoriadnemu dovolaniu je pritom totožný s textom vyjadrenia k mimoriadnemu dovolaniu podaným žalobcom v I. rade.

Žalovaný (C. D. C. P. S., a. s., B.) sa vyjadril k mimoriadnemu dovolaniu podaním zo 16. 3. 2011 (č. l. 511 - 512) tak, že navrhol vyhovieť mu a povoliť vstup S.S. – M. H. S.S. do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného.

Vedľajší účastník na strane žalovaného (T., a. s., B.) zaslal vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu dňa 17. 09. 2013, v ktorom vyslovil súhlas s jeho obsahom a navrhol vyhovieť mu.

S.S. – M... H. S.S. sa k mimoriadnemu dovolaniu vyjadrila podaním zo 16. 03. 2011 (č. I. 486 - 509). Súhlasiac s obsahom mimoriadneho dovolania, navrhla dovolaciemu súdu, aby pripustil jej vstup do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného.

Žalobcovia v II., III. a IV. rade nepodali vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 4 OSP), po zistení, že boli splnené podmienky na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e, § 243f, § 243g, § 243h OSP, preskúmal potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu, ako aj naň nadväzujúce uznesenie súdu prvého stupňa, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 v spojení s § 243i ods. 2 OSP) v napadnutom rozsahu podľa § 242 ods. 1 OSP v spojení s § 243i ods. 2 OSP, a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

Dovolací súd pri tomto preskúmaní zistil, že závery generálneho prokurátora vyplývajú z obsahu spisu a aj po právnej stránke sú správne. Dostatočne nimi preukázal, že napadnutými rozhodnutiami prvostupňového i odvolacieho súdu bol porušený zákon nedôsledným riadením sa týchto súdov zákonnými ustanoveniami § 1, § 2, § 3, § 93 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 135 ods. 1 veta druhá, § 159 ods. 2 OSP. Boli tak splnené zákonné predpoklady pre dôvodné podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom obsiahnuté v ustanovení § 243f ods. 1 písm. c) OSP v spojení s ustanovením § 243e ods. 1 OSP.

Podľa § 243e ods. 1 OSP, ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

V zmysle § 243f ods. 1 OSP môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že: a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 OSP, b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 v spojení

s § 242 ods. 1 OSP) sa zaoberá vadami uvedenými v § 237 OSP a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Mimoriadne dovolanie ako dovolacie dôvody uvádza ustanovenie § 243f ods. 1 písm. c) OSP tvrdiac, že obe rozhodnutia súdov nižších stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci.

Podľa § 243f ods. 1 písm. c) OSP, mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Pod nesprávnym právnym posúdením veci v zmysle citovaného ustanovenia § 243f ods. 1 písm. c) OSP sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O takýto prípad ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak súd aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil.

Súhlasne s názorom generálneho prokurátora treba v danom prípade konštatovať, že zo strany prvostupňového súdu došlo v jeho rozhodnutí k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci v tom, že právnou normu správne určenú nesprávne vyložil (§ 93 OSP) a na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Tým, že odvolací súd rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil, spočíva i jeho rozhodnutie na nesprávnom právnom posúdení veci.

Z obsahu spisu vyplýva, že S.S. – M... H. S.S. navrhlo svoj vstup do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného podaním z 10. 5. 2007 (č. l. 256 – 258). Dôvodilo tým, že bolo a je vlastníkom akcií T., a. s., ktorých vlastníctvo si prisvojujú žalobcovia. Ďalej tým, že je sporná otázka, či žalobcovia sú, resp. boli, v rozhodnom čase riadnymi akcionármi spoločnosti T., a. s., keď mal žalovaný splniť svoje evidenčné povinnosti. Mal za to, že ak má súd rozhodovať o priznaní akýchkoľvek akcionárskych práv žalobcom, mal by predovšetkým posúdiť otázku, či sa žalobcovia akcionármi skutočne stali a či sú nimi aj naďalej.

Tomuto návrhu prvostupňový súd nevyhovelo, keď uznesením č. k. 17Cb/122/2003-291 zo 04. februára 2008 nepripustil, aby do konania ako vedľajší účastník na strane žalovaného vstúpila S.S. – M... H. S.S.. K uvedenému záveru dospel aplikáciou ustanovenia § 93 OSP na zistený skutkový stav, v rámci skúmania ktorého riešil otázku, či S.S. - M... H. S.S. má právny záujem na výsledku sporu, podľa hmotného práva. Poukázal na predmet tohto súdneho konania, ktorým je oprava chybného zápisu v evidencii žalovaného, vykonaná žalovaným 09.

12. 1998, v rozpore so zákonom na základe nulitného aktu Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 043/1998/SAN z 09. 12. 1998, ktorý bol zrušený súdnym rozhodnutím a vo veci tohto zrušeného rozhodnutia nové rozhodnutie vydané nebolo. Vzal do úvahy i vyjadrenie žalobcov k návrhu na vstup vedľajšieho účastníka, ktorí poukázali na to, že otázka platnosti a zákonnosti exekúcie, v ktorej žalobcovia nadobudli spolu 647 akcií spoločnosti T., a. s., B., bola vyriešená, a to nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 159/07-37 z 11. 12. 2007, z ktorého vyplýva, že sťažovateľ predmetné akcie nadobudol, a že ich nadobudol v exekúcii. Na základe takto zisteného skutkového stavu konštatoval, že v zmysle uvedeného nálezu Ústavného súdu SR nemôže byť v predmetnom konaní otázka vlastníctva k akciám spoločnosti T., a. s., riešená ako predbežná otázka, ktorej zodpovedanie by malo zásadný význam pre rozhodnutie o petite žaloby ako takom, ako aj pre právne postavenie vedľajšieho účastníka. Podľa názoru prvostupňového súdu nebol v danom prípade splnený predpoklad účasti vedľajšieho účastníka, a to existencia právneho záujmu na výsledku konania, t. j. že jeho právne postavenie bude výsledkom sporu ovplyvnené. Takto odprezentovaný názor zdôvodnil tvrdením, že v predmetnom konaní žiadajú žalobcovia nahradiť prejav vôle žalovaného tak, že žalovaný opravuje chybné zápisy v evidencii zaknihovaných akcií T., a. s., a keďže toho času majú akcie podobu listinných cenných papierov, výsledok tohto konania sa navrhovateľa na vstup do konania, ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného, nijako nedotkne.

Odvolačí súd, rozhodujúc o odvolaní žalovaného a S.S. – M. H. S.S., proti uzneseniu prvostupňového súdu (č. 1. 291), ktorým bol zamietnutý návrh S.S. – M. H. S.S. na jej pripustenie do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného, potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 OSP. Pokladal za správny záver prvostupňového súdu a na zdôraznenie jeho správnosti uviedol, že nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 159/07-37 z 11. 12. 2007 potvrdil nielen zákonnosť nadobudnutia akcií T., a. s., žalobcom v VII. rade – T., spol. s r.o. (terajším žalobcom v V. rade), ale týmto nálezom bola potvrdená aj zákonnosť nadobudnutia akcií a. s., T., B., žalobcami v I. až VI. rade (terajšími žalobcami v I. až IV. rade). Nakoľko otázka platnosti a zákonnosti exekúcie, v ktorej žalobcovia v I. až VI. rade (terajší žalobcovia v I. až IV. rade) nadobudli 647 akcií spoločnosti T., a. s., B., bola týmto nálezom vyriešená, nevidel odvolací súd dôvod na jej opätovné riešenie.

Je potrebné prisvedčiť názoru generálneho prokurátora, že súdy (prvostupňový i odvolací, keďže odvolací potvrdil prvostupňové rozhodnutie) nesprávne právne posúdili otázku splnenia zákonných podmienok ustanovených v § 93 OSP na vstup S.S. – M. H. S.S. do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného.

Podľa § 93 ods. 1 OSP účinného v rozhodnom čase, t. j. v čase podania návrhu na vstup vedľajšieho účastníka na strane žalobcu do konania /10. 5. 2007/ (ďalej len v rozhodnom čase), ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Podľa § 93 ods. 2 OSP účinného v rozhodnom čase, do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.

Podľa § 93 ods. 3 OSP účinného v rozhodnom čase, v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Na pripustenie vedľajšieho účastníctva kladie ustanovenie § 93 OSP požiadavky spočívajúce v splnení niekoľkých osobitných podmienok. Súd prvého stupňa, ako aj súd odvolací, keďže uznesenie prvostupňového súdu potvrdil dôvodiac jeho vecnou správnosťou, sa nedôsledne zaoberali skúmaním všetkých podmienok prípustnosti vedľajšieho účastníctva.

V sporovom konaní je prípustné, aby účastníkov konania podporil vedľajší účastník, resp. vedľajší účastníci, ktorí sa na konaní, okrem osobitných podmienok uvedených v § 93 OSP, môžu zúčastniť iba v prípade, ak spĺňajú ostatné pojmové znaky účastníkov vrátane spôsobilosti byť účastníkom konania a procesnej spôsobilosti. Osobitnými podmienkami účasti vedľajšieho účastníka (podmienkami prípustnosti) v spore sú:

- a) Podnet vedľajšieho účastníka alebo výzva niektorého z účastníkov na vstup vedľajšieho účastníka do konania, ktorý sa musí urobiť prostredníctvom súdu – v danom prípade bola prvá osobitná podmienka splnená, pretože sa jednalo o podnet S.S. – M. H. S.S. na jej vstup do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného (č. l. 256 – 258) . S jej vstupom do konania vyjadril súhlas aj žalovaný (č. l. 275).

- b) Označenie účastníka, ktorého vedľajší účastník mieni v konaní podporovať – S.S. – M... H. S.S. označila žalovaného, ako účastníka konania, na ktorého stranu hodlá pristúpiť ako vedľajší účastník. Diskutabilnou a doteraz nezistenou však zostáva podpora žalovaného v konaní týmto vedľajším účastníkom. Bude úlohou prvostupňového súdu vysporiadať sa s preukázaním splnenia tejto podmienky prípustnosti vedľajšieho účasti, nakoľko kardinálnou podmienkou vedľajšieho účasti je práve podpora účastníka konania, v danom prípade žalovaného, na stranu ktorého mieni pristúpiť za účelom podpory jeho víťazstva v konaní.
- c) Uvedenie právneho záujmu na výsledku konania, ktorým je predovšetkým záujem na úspechu tej spornej strany, ku ktorej mieni vedľajší účastník pristúpiť – splnenie tejto osobitnej podmienky účasti vedľajšieho účastníka v spore nebolo dostatočne skúmané a preukázané ani prvostupňovým, ani odvolacím súdom.
- Právny záujem na výsledku konania je pritom kľúčovým pojmom vedľajšieho účasti. Musí ísť o právny záujem, nestačí len faktický záujem na tomto výsledku. Tento právny záujem je daný, ak sa výsledok konania dotkne hmotnoprávneho postavenia vedľajšieho účastníka, jeho práv a povinností v konkrétnom hmotnoprávnom vzťahu. Z toho vyplýva, že otázku, kedy ide o právny záujem tretej osoby, treba riešiť podľa hmotného práva. Pojem „právny záujem na výsledku sporu“ nie je v Občianskom súdnom poriadku bližšie špecifikovaný, pretože zákonodarca ponecháva na úvahe súdu v každom konkrétnom prípade, ako ho vyloží a aplikuje. Hlavným účelom a zmyslom vedľajšieho účasti je pomoc v spore jednému z účastníkov konania. Zmyslom tohto inštitútu je teda posilniť v konkrétnom konaní postavenie toho účastníka, na ktorého strane vedľajší účastník vystupuje, samozrejme za predpokladu, že vedľajší účastník má právny záujem na výsledku sporu. Inými slovami povedené, ide o právny záujem na víťazstve toho účastníka, ktorého vedľajší účastník podporuje. Inštitút vedľajšieho účasti teda neslúži len k ochrane záujmov tretej osoby (vedľajšieho účastníka), ale zároveň aj k ochrane záujmov hlavného účastníka konania, na ktorého stranu vedľajší účastník v konaní pristúpil. Pokiaľ ustanovenie §-u 93 ods. 1 OSP hovorí o právnom záujme na výsledku sporu (na víťazstve podporovaného účastníka), nestačí iba záujem morálny, ani záujem majetkový, ale musí ísť o exitujúci právny záujem tretej osoby na výsledku sporu s priamym dopadom do hmotného práva.
- d) Rozhodnutie o prípustnosti vedľajšieho účastníka, ak niektorý z účastníkov urobí sporným túto vedľajšiu účasť, spravidla tvrdiac, že na vstup vedľajšieho účastníka nie je splnená podmienka právneho záujmu na výsledku konania. Ak však taký návrh nie je, potom sa

o prípustnosti vedľajšieho účasti nerozhoduje a súd koná s vedľajším účastníkom bez ďalšieho procesného úkonu – v danom prípade musí byť vydané uznesenie o prípustnosti, resp. neprípustnosti, vedľajšieho účastníka, pretože žalobcovia urobili spornou túto vedľajšiu účasť, žiadajúc neprípustenie S.S. – M. H. S.S., do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného (č. l. 271 – 274 a č. l. 278 – 279).

- e) Negatívnou podmienkou vedľajšieho účasti je to, že nejde o konanie o rozvod, o neplatnosť manželstva alebo o určenie, či tu manželstvo je, alebo nie je – vzhľadom na predmet konania v súdnej veci je zrejmé splnenie negatívnej podmienky vedľajšieho účasti.

Na margo odôvodnení rozhodnutí oboch konajúcich súdov nižších stupňov generálny prokurátor správne argumentoval nezáväznosťou nálezu Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 159/07-37 z 11. decembra 2007, pre toto konanie v zmysle § 135 ods. 1 OSP dôvodiac, že uvedený nález je pre všeobecné súdy záväzný len pri hodnotení konkrétnej individuálne určenej skutkovej okolnosti (porušenie základného práva) vo vzťahu k sťažovateľovi (T. s. r. o.). Náležite podotkol, že tento názor, ktorým súdy odôvodnili nedostatok podmienok na vstup vedľajšieho účastníka do konania, nekriticky prevzali z vyjadrení žalobcov. Z tohto pohľadu bude preto potrebné v ďalšom konaní posúdiť, či právny názor vyjadrený v citovanom náleze Ústavného súdu SR je možné vziať do úvahy aspoň podporne pri právnom hodnotení skutkového stavu, s prihliadnutím na odmietanie jeho aplikácie z dôvodu zjavného rozporu s ústavou Najvyšším súdom Slovenskej republiky v rozhodnutiach citovaných v mimoriadnom dovolaní.

Pri osvedčovaní jednej z podmienok prípustnosti vedľajšieho účasti, t. j. zisťovaní právneho záujmu S.S. – M. H. S.S. na výsledku konania, nemôže bez povšimnutia zostať predovšetkým tá skutočnosť, že posledným zapísaným vlastníkom sporných akcií bol práve navrhovateľ svojho vstupu do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného, t. j. S.S. – M... H. S.S.. Tento právny a skutkový stav je zjavný z evidencie žalovaného v čase podania návrhu na začatie konania. Výrok meritórneho rozhodnutia v prejednávanej veci bude mať totiž pre existujúce právne postavenie doterajšieho vlastníka akcií primárny právny význam z hľadiska jeho akcionárskych práv k spoločnosti T., a. s., B..

Napokon bude žiaduce, aby prvostupňový súd v rámci ďalšieho rozhodovania o dôvodnosti vstupu S.S. – M. H. S.S. do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného, bral zreteľ taktiež na významný nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 60/2010-66 z 20. 1. 2011 (v spise č. I. 490 – 509), ktorým ústavný súd rozhodol o tom, že nepripustenie S.S. – M. H. S.S. do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného v konaní 3Obo/2/2007 z 21. 5. 2008, bolo porušením základného práva M. H. S.S. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (najmä strany 31 a nasl. odôvodnenia predmetného nález).

Všetky vyššie opísané skutočnosti zakladajú opodstatnenosť podania mimoriadneho dovolania v zmysle ustanovenia § 243e OSP v spojení s ustanoveniami § 243f ods. 1 písm. c) OSP.

Majúc na zreteli ozrejenie uvedených skutočností, bude žiaduce, aby sa súd prvého stupňa vysporiadal s vytknutými nedostatkami.

Napriek preukázanej dôvodnosti mimoriadneho dovolania, dovolací súd nevyhovел petitu mimoriadneho dovolania požadujúceho zmenu napadnutého uznesenia odvolacieho súdu (č. I. 346) tak, že vstup S.S. – M. H. S.S., ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného, pripúšťa. Aplikáciu ustanovenia § 243b ods. 2 veta druhá v spojení s § 243i ods. 2 OSP, t. j. zmenu napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nebolo možné realizovať, pretože nesprávnosť mimoriadnym dovolaním napadnutého rozhodnutia nespočívala len v nesprávnom právnom posúdení správne zisteného skutkového stavu, ale v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia nebol dostatočne zistený skutkový stav (§ 243b ods. 2 veta prvá v spojení s § 243i ods. 2 OSP). Preto dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, a keďže malo aj rozhodnutie súdu prvého stupňa vady, pre ktoré sa zrušilo rozhodnutie odvolacieho súdu, zrušil dovolací súd aj toto prvostupňové rozhodnutie a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie v súlade s § 243b ods. 3 v spojení s § 243i ods. 2 OSP.

Na základe uvedených dôvodov dovolací súd zrušil napadnuté uznesenia oboch súdov nižších stupňov podľa § 243b ods. 2 veta prvá, ods. 3 veta prvá OSP a § 243b ods. 4 za bodkočiarkou OSP v spojení s § 243i ods. 2 OSP a v zmysle § 243b ods. 3 veta druhá OSP v nadväznosti na § 243i ods. 2 OSP vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvého stupňa, ktorý

spravujúc sa viazanosťou právneho názoru dovolacieho súdu (§ 243d ods. 1 veta druhá OSP), bude v zmysle § 243d ods. 1 veta prvá OSP v spojení s § 243i ods. 2 OSP konať o veci ďalej. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 veta tretia OSP).

K uvedeným záverom dospel dovolací päťčlenný senát jednohlasne.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 24. októbra 2013

JUDr. Juraj Seman, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Helena Farkašová